

Verslag van de online Opleidingsraadvergadering van 6 maart 2021

Deelnemers:

Hans Gijsbers (LB), Arie Verhoeff (UT), Gert Tutert (OV), Erik Kopp (voorzitter), Tom Kreuning (secretaris), Leen Lagerwerf (afdelingscoördinator), Kees Kammeraat (opleidingscoördinator), Geert Jonker (penningmeester), Peet Wessels (bestuurslid PR, communicatie), Ida Wierenga en Willem Huizenga (GR), Hub van Erve (examencommissie), Petro van Doorne (Gld), Ada Meurs, Jan Wieffer, Patrick van Kessel (NB), Simone Verscheure (NH), Andrien Muijsers (Ov) en Nico van den Broek.

Afwezig met bericht: Michel Dellebeke, afdeling Zeeland en Roelant van Eijk, afdeling Drenthe.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en vraagt of iedereen een goede reistijd gehad heeft.

2. Notulen Opleidingsraadvergadering 14 november 2020

Deze worden goedgekeurd.

Het verzoek is om het verslag in het vervolg wat eerder te mogen ontvangen.

3. Bestuursmededelingen

Gevolgen van de corona-maatregelen: de lessen gaan zo goed als zo kwaad door. Theorielessen zijn vaak online. De landelijke examens zijn uitgesteld van april naar juni. Daar waren zorgen over, maar de examencommissie gaat er alles aan doen om de examens door te laten gaan, eventueel met één examinerator en één notulist.

Utrecht meldt problemen om nieuwe leerlingen te plaatsen. Sommige instructeurs houden nieuwe leerlingen even af. De datum voor aanmelding van de examens wordt waarschijnlijk doorgeschoven naar 15 juni. Nader bericht volgt.

Is er een corona-richtlijn voor de toelatingsexamens? Nee, maar volg de richtlijn van De Hollandsche Molen (DHM) met eventueel één examinerator.

De toelatingsexamens vinden plaats op de eigen molen met één examinerator. In Brabant zijn er geen aanmeldingen. In Overijssel loopt men niet achter en voorziet men geen problemen. Aan de afdelingen wordt gevraagd hier soepel mee om te gaan en de namen van de kandidaten alvast door te geven.

Limburg meldt problemen wat betreft de draaiuren op een andere molen.

Er is nog steeds geen bezoek mogelijk en sommige eigenaren willen niet dat er gedraaid wordt.

4. Tweede internationale molenaarsconferentie op 25 maart 2021

De inschrijvingen voor deze online-conferentie lopen binnen. Molenaars uit Egypte, Portugal en Noorwegen verzorgen een presentatie. Er wordt geopperd dat het jammer genoeg wel onder werktijd is. Dat heeft met de wereldtijd te maken, zodat het voor de meeste deelnemers op een redelijke tijd wordt gehouden. Waarom kan het dan niet op een zaterdag?

5. Verzekeringen

Er is een nieuwe aanbieding van de polis voor de ongevallenverzekering waarbij iemand tot oneindig verzekerd kan blijven. De leeftijdsdiscriminatie is er dan af. Boven de leeftijd van 75 jaar is de uitkering wat lager. Mensen in het buitenland zijn dan ook verzekerd. Het molenaarscontract moet dan ook aangepast worden. Dit zal met ingang van 1 januari 2022 gedaan worden.

6. Veiligheid

Onze onafhankelijke veiligheidsdeskundige Hay Janssen wil een tweede man of vrouw erbij. Hij certificeert namelijk ook de RI&E en keurt dan eigenlijk zijn eigen vlees. Er wordt dus iemand gezocht met een hogere veiligheidskundigheid.

Er bestaat bij 'De Opleider' een cursus *keurmeester valbeveiligingsmiddelen*. Acht mensen gaan deze cursus doen en dit kan online (4 uur) of fysiek (halve dag). Daarna ben je voor het leven keurmeester valbeveiliging. De keurmeesters zullen dan ook op de website genoemd worden. Volgens Gert Tutert is het echter maar voor drie jaar. Wordt verder uitgezocht.

Er is een andere firma die een module *keurmeester hijsmiddelen* ontwikkelt. Keuringen kunnen daar ook aan uitbesteed worden. Dit wordt nog verder onderzocht. Hijskettingen moeten eigenlijk elk jaar gekeurd worden. Gelukkig vinden er weinig incidenten plaats. De eigenaar is verantwoordelijk voor de keuring en moet daar dan eigenlijk ook voor betalen. De Opleidingsraad is het erover eens, dat het een probleem is als er iets gebeurt en er is geen keuringsrapport. De afdeling Overijssel heeft alles voor elkaar en kan alles zelf keuren.

7. Jubileum

De jubileumcommissie staat onder leiding van Peet Wessels en heeft al een mooi programma samengesteld. Elke afdeling heeft een maand waarin ze zichzelf in het zonnetje kan zetten en daar is ook geld voor. De reservering is vooralsnog 20.000 euro. Aan de afdelingen wordt gevraagd zoveel mogelijk dingen uit het molenveld mogelijk te maken en zoveel mogelijk de streekeigen tradities daarin terug te laten komen. Elke afdeling heeft een aanspreekpunt. De penningmeester stelt dat elke afdeling natuurlijk aan fondsenwerving mag doen.

8. Naamswijziging

Het *Gilde van Vrijwillige Molenaars* is onze naam. Dat hebben we nu 50 jaar gedaan. Voor de komende 50 jaar wil het bestuur voorstellen om de naam te wijzigen in *Gilde van Molenaars*. De toevoeging 'Vrijwillige' wordt dan weggelaten. De naam was een tegenwicht tegen de vakmolenaars die eigenlijk wilde dat wij geen molenaars werden genoemd. De noodzaak van een tegenwicht is er niet meer. Veel van de beroepsmolenaars van nu zijn door het Gilde opgeleid. We leiden iemand op tot molenaar en niet tot vrijwillige molenaar. De naamswijziging zal tot een imagoverbetering leiden. De Friezen hebben ook geen 'vrijwillige' molenaars.

Er zitten natuurlijk ook kosten aan dit plan. In het jubileumjaar willen we dit doorvoeren. De hele vergadering vindt het een goede stap. Op de Algemene Ledenvergadering wordt dit voorstel ingebracht en ook in De Gildebrief zal dit voornemen worden genoemd. De uitvoering komt later.

9. Jaarverslagen van de afdelingen

Het bestuur wil van de afdelingen meer inzicht krijgen in de opbouw van het ledenbestand. Het verzoek is om in het jaarverslag van de afdeling op te nemen: de in- en uitstroom van de leden, het aantal geslaagde nieuwe molenaars, het aantal actieve molenaars, het aantal leerlingen (mio's), het aantal instructeurs en zo mogelijk de gemiddelde leeftijd van de instroom en van het molenaarsbestand. Dit geeft een beter beeld, zowel voor de eigen afdeling als voor de vereniging in zijn geheel.

Een financieel overzicht plus de statistieken graag inleveren voor 1 april aanstaande.

Volgens Patrick van Kessel zijn actieve molenaars lastig te achterhalen. Er zijn ook eeuwige leerlingen en er is geen vorm voor iemand die geen examen wil gaan doen.

Kees Kammeraat vraagt of er iemand in elke afdeling is om dit uit het systeem te halen en ook om de website te onderhouden.

Volgens Arie Verhoeff krijgen de afdelingen wel bericht van de aanmeldingen maar niet van de afmeldingen. Er is met Geert Jonker en Willem Boender afgesproken, dat bij een afmelding de mail naar de uitschrijver ook in CC naar de afdeling gaat. Het overzicht dat tweemaal per jaar wordt gegeven, is dan misschien niet meer nodig.

De vraag is of de ledenadministratie dit allemaal niet uit het systeem kan halen. Het bestuur wil echter, dat de afdelingsbesturen hiermee een beter inzicht krijgen in hun afdeling.

Het aantal actieve leden is lastig te achterhalen. De Noord-Hollandse Molenfederatie heeft een vragenlijst uit laten gaan om te zien wie waar actief is. Ook is niet elke molenaar lid van het Gilde.

Geert Jonker stelt dat in de ledenadministratie het begrip ‘actief’ voor alle leden geldt. Deze term zegt dus niets over echt actieve molenaars.

Dit probleem speelt ook bij Stichting Vrienden van de Gelderse Molen (die binnenkort Vereniging Molenfederatie Gelderland wordt). Als afdeling moet je zelf hiervan een bestand aanmaken. Dit kan niet uit de ledenadministratie gehaald worden.

Leen Lagerwerf stelt dat in Genkgo veel statistiek mogelijk is wat behulpzaam kan zijn voor de afdelingen.

De afdeling Overijssel maakt elke drie jaar zo’n bestand en weet precies hoeveel molenaars er op een windmolen zitten en hoeveel op een watermolen.

Er is duidelijk behoefte aan dit soort overzichten, zowel voor de afdelingen als voor het bestuur.

10. Opleidingszaken

Een aantal voorstellen van de vorige keer willen we nu wat concreter maken.

De Hollandsche Molen gaat per 1 januari 2022 de examenperiodes aanpassen van twee naar vier periodes per jaar. Dit betekent dat de toelatingsexamens ook vaker kunnen plaatsvinden. De periode tussen toelatingsexamen en examen wordt hiermee verkort. De oefenperiode op de examenmolen wordt teruggebracht van 6 naar 4 weken.

De vergadering vindt het een goed initiatief. Regionaal laat het bestuur het aan de afdelingen over.

De afdelingen moeten ervoor zorgen, dat de kandidaat wordt klaargestoomd voor het examen van DHM. Het voorstel van DHM krijgt algemene instemming en zal worden ingevoerd.

11. Aanmelding- en inschrijfprocedure standaardiseren

De uitstroom van leerling-molenaars van 40 procent moet worden teruggebracht. De verwachtingen moeten beter op elkaar worden afgestemd. Er zijn afdelingen waar dat goed gaat. Het bestuur probeert het beste van de afdelingen samen te voegen tot een standaard-aanmeldprocedure. Het voorstel zou zijn, dat iemand zich aanmeldt via de website, waarna de ledenadministratie een bericht naar de afdeling stuurt. De afdeling doet een uitnodiging aan het nieuwe lid voor een gesprek of een aantal proeflessen. Verwachtingen moeten worden uitgesproken. Daarna vindt pas betaling plaats, krijgt het nieuwe lid de boeken op de mat, zijn de verzekeringen geregeld en wordt een instructeur gezocht. Een aantal afdelingen doen het min of meer al zo.

De afdeling Utrecht is voorstander van deze procedure. In de afgelopen twee jaar waren er twee leerlingen die na betaling zich toch ‘vergist’ hadden en zijn afgehaakt. Een aantal proeflessen is onontbeerlijk.

Een meeloper/meedraaier is in principe dan niet verzekerd. Actief meekijken is het advies.

Over de precieze uitvoering moet goed worden nagedacht.

Simone Verscheure is blij met het voorstel om eerst te laten kennismaken en dan pas te betalen.

Volgens Geert Jonker kan dit relatief snel ingevoerd worden, maar er moet nagedacht worden over een goede procedure en dat het geen wanbetalers oplevert.

Petro van Doorne stelt voor een aanmeldprocedure voor proeflessen te maken. Er zouden dan eigenlijk twee keuzes op website moeten komen.

12. Leeswijzer

Kees Kammeraat heeft dit idee uit de vorige Opleidingsraad uitgewerkt. Alle lesstof is gesplitst in twee kolommen: basisstof en verdiepingsstof met de exameneis die daarbij hoort. Het probleem is, dat de kolom voor de basisstof nog behoorlijk gevuld is. De exameneisen die ruim gesteld zijn, moeten dan beter uitgelegd worden. In de diverse hoofdstukken staan dingen door elkaar. Het is lastig te kiezen wat basis is en wat niet en dat moet misschien anders. Meelezers worden gevraagd om zo tot een heldere lijst te komen waar je geen ruzie over krijgt.

Simone Verscheure geeft complimenten aan Kees Kammeraat. Dit is wel de manier waarop je de lesstof toegankelijker kunt maken. Leden van de Examencommissie moeten misschien meekijken.

Hans Gijsbers wil meelesen met de eisen voor watermolenaars. Hub van Erve biedt zich ook aan om mee te lezen. De exameneisen moeten niet te gedetailleerd zijn.

Leen Lagerwerf stelt, dat veel op de instructeur aankomt. Scholing aan instructeurs is nodig. Patrick van Kessel stelt voor om één kolom te maken met alleen de extra stof en de rest is basis. Kees Kammeraat stelt, dat bij twee kolommen het gevaar bestaat, dat er alleen uit de eerste kolom geleerd wordt en de rest niet nodig is.

13. Lesstof

Alleen de leden kunnen op de website bij de lesstof. Waarom zouden we er een geheim van maken? In de wetenschap is de lesstof ook makkelijk toegankelijk. Nu moet je betalen voor de lesstof. Digitaal is het gratis. Jongeren downloaden het makkelijker op een iPad.

Patrick van Kessel is bang, dat er andere (molenaars)opleidingen mee vandoor gaan. Hij heeft als instructeur problemen met de iPad als leerlingen daar mee aankomen.

Petro van Doorne wil ook niet dat het openbaar toegankelijk wordt. Het is alleen voor leden. Op elke molen moet een lesmap staan. Hij is wel voorstander van een keus voor nieuwe leden: lesmap of downloaden.

Kees Kammeraat heeft ook liever een boek dan een iPad.

Ada Meurs en Gert Tutert zijn ook geen voorstander van het openbaar maken van de lesstof.

Er is niet direct een probleem, maar het bestuur probeert de opleiding te verbeteren en toegankelijker te maken. Het inschrijfgeld zou hetzelfde kunnen blijven of je nu wel of niet de boeken wil.

De lesstof blijft voorlopig alleen voor leden toegankelijk. De secretaris is een beetje teleurgesteld over dit besluit, omdat volgens het Unesco-verdrag het ambacht moet worden uitgedragen. Er komt ook een jongere generatie aan die veel meer gewend is om met schermpjes te werken en straks geen boek meer inkijkt. De angst is ongegrond, dat iemand er mee vandoor gaat. Er staat overal copyright op. Als het openbaar is, net als bij wetenschappelijke artikelen, kunnen anderen er op reageren en verbeteringen voorstellen waardoor het alleen maar beter wordt.

Op de website staat van elk boek een paragraaf te downloaden voor iedereen.

Vooralsnog wordt de lesstof niet openbaar.

14. Enquête

De resultaten van de enquête over de uitval van leerlingen zijn er nog niet. Simone Verscheure en Geert Jonker zijn bezig met de afrondende fase.

15. Uitgeklede opleiding

Dit onderwerp wordt geparkeerd, omdat de verbeteringen nog gaande zijn en de uitslag van de enquête nog even op zich laat wachten.

16. Handvatten voor instructeurs

Die zijn er niet. Er is geen opleiding en weinig draagvlak. Simone Verscheure weet dat de instructeurs en stagemolenaars graag ondersteuning in het geven van instructie willen.

Hub van Erve heeft met de examencommissie zich laten bekijken door een deskundige en terugkoppeling gekregen. Hij gaat deze deskundige vragen of hij zijn kennis wil delen met de afdelingen. Leen Lagerwerf wil instructeurs vrijstelling van contributie geven om zo eisen te kunnen stellen.

Arie Verhoef heeft ideeën over het beter maken van de opleiding. Het contact met leerlingen onderling speelt hierbij een belangrijke rol.

17. Beleidsplan

Een beleidsplan is een verplicht nummer, omdat het Gilde een ANBI-instelling is. Het oude plan liep tot 2020. Waar gaan we ons de komende vijf jaar op richten?

Patrick van Kessel vindt het geen goed idee, dat de examenleeftijd verlaagd wordt zoals dat in het plan genoemd wordt. De meningen daarover zijn verdeeld. Het is een onderwerp dat waarschijnlijk

wel terugkomt de komende vijf jaar. Het bestuur wil de discussie openhouden. Het beleidsplan wordt tijdens de Algemene Ledenvergadering ingebracht.

18. De 5 minuten van..... en de rondvraag

Hans Gijsbers: In Limburg is een grote groep wind- en watermolenaars. Bepaalde hoofdstukken van de lesstof zijn voor de theorielessen samengevoegd voor zowel wind- als watermolenaars

Andrien Muijsers: Zij heeft twee petten op zowel voor de afdeling Overijssel als voor boekhouder van het Gilde. Ze vervangt Jan Wieffer. Overijssel heeft wat weinig nieuwe watermolenaarsboeken gekregen: kan er misschien gekeken worden of er nog wat bij kunnen.

Simone Verscheure: In Noord-Holland zijn heel veel aanmeldingen. Een aanmeldingsstop dreigde maar het is toch gelukt iedereen te plaatsen. Er zitten ook veel jeugdleden bij.

Patrick van Kessel: De aanmeldingen gaan goed. Hij wil langer van tevoren een uitgebreide agenda ontvangen om zich zo goed mogelijk voor te bereiden.

Willem Huizenga: De theorielessen zijn lastig te organiseren. Er is weinig ict-kennis bij de instructeurs.

Arie Verhoeff heeft voor de digitale lessen de leerlingen zelf ingeschakeld. Dit werkt goed voor de teambuilding.

Petro van Doorne vertelt, dat leerlingen uit andere afdelingen welkom zijn in Gelderland voor de digitale lessen. Petro stopt als voorzitter en secretaris en dus ook met de Opleidingsraad. De voorzitter bedankt hem namens de leden van de OR voor zijn inbreng en lidmaatschap van de OR. Er zijn twee nieuwe aanmeldingen voor het afdelingsbestuur.

Het Gilde heeft een Zoomaccount waar ook de afdelingen gebruik van mogen maken. Dit gaat via de secretaris.

Willem Huizenga heeft nog niets gehoord op een verzoek. Leen Lagerwerf is bezig de achterstand weg te werken. Voor Leen is dit ook zijn laatste Opleidingsraad.

Geert Jonker vertelt, dat Jan Wieffer stopt als boekhouder. Jan wordt bedankt voor zijn inzet met een digitaal applaus. Andrien neemt het tijdelijk over. Jan blijft het verzekeringssecretariaat doen.

Simone Verscheure vraagt of er een digitale weercursus van David Henneveld komt. Dit wordt nog besproken met David.

Als iemand een andere molenaarsopleiding volgt en ook Gildelid is, is die dan ook verzekerd? Ja, elk Gildelid is verzekerd. Patrick van Kessel vindt dat dit dichtgetimmerd moet worden.

Is een leerling die zelfstandig op een molen draait verzekerd? Ja, maar de eigenaar heeft een zorgplicht. Als er dan wat gebeurt, ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar en niet bij het Gilde. Een artikel hierover verschijnt in de komende Gildebrief.

Leen Lagerwerf bedankt iedereen voor de samenwerking. Er is helaas nog geen opvolging.

Arie Verhoeff vraagt naar het verhogen van het inschrijvingstarief van 70 naar 110 euro. Geert Jonker zegt dat er nog geen beslissing is genomen.

Via de mail heeft de afdeling Zeeland nog een paar opmerkingen. Michel Dellebeke is van mening, dat er meer jeugd betrokken zou moeten worden bij het vormen van een beleidsplan. Er zijn in het land een hoop jonge molenaars met goede ideeën. Een gesprek met deze ‘gasten’ lijkt hem een goede opsteker voor het Gilde. Over het mogelijk invoeren van de dorps-molenaar vindt hij, dat de exameneisen leidend moeten zijn. In de praktijk merkt hij zeer sterk, dat de theoretische kennis vaak ontbreekt: aapjes die een kunstje kennen, maar niet het hoe en waarom weten. Een studielast hoeft er niet te zijn. Als je de molenhobby ambieert, omarm je de rest spelenderwijs. Pas geleden is er bij hem een ‘jonge hond’ gestart. Nu na twee maanden kan hij al makkelijk alleen draaien. In de gesprekken over andere molens en de geschiedenis daar omheen verkrijgt hij meer interesse en kennis. Het voorstel voor een leeswijzer wordt door hem omarmd.

Het keuren van de steenkraan komt waarschijnlijk voort uit het ongelukje in Zeeland. Een steen moet je nooit in de kraan laten hangen, zoals hier gebeurd is. Een vrijwillige molenaar zou ook geen steen open moeten leggen. Dit zegt hij even als molenmaker en oud-beroepsmolenaar. Er gaat vaker wat mis dan goed bij het ‘werken’ aan een steen door goedbedoelende vrijwilligers. Laat het keuren

over aan de monumentenwacht of de molenmaker. Laten we ons als Gilde meer richten op nieuwe, jonge molenaars.

De voorzitter dankt iedereen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 12.30 uur.

De volgende Opleidingsraadvergadering is op **zaterdag 2 oktober 2021**.

Tom Kreuning, secretaris